

Sygn. akt VIII U 19/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2014 r. w Gliwicach

sprawy M. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek odwołania M. W. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 listopada 2013 r. **nr** (...) 5 (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej M. W. (1) prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla w ilości 2,5 tony (dwie i pół) węgla kamiennego za rok 2012.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn VIII U 19/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 listopada 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. od 1 września 2013 roku podjął wypłatę ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługującego M. W. (1).

M. W. (1) w odwołaniu domagała się zmiany decyzji poprzez przyznanie jej prawa do ekwiwalentu za rok 2012 roku , ponieważ wniosek o został złożony w roku 2012 .

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniósł o oddalenie odwołania, ponieważ wypłatę ekwiwalentu podjęto po złożeniu przez odwołującą wniosku wystawionego przez Spółkę (...) SA w B.. Wpłata ekwiwalentu nastąpiła na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 (Dz.U.2007.192.1379).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. decyzją z dnia 11 stycznia 2013 roku odmówił ubezpieczonej M. W. (1) prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych. Z uzasadnienia decyzji wynikało, że podstawą odmowy wypłaty ekwiwalentu było to, że wnioskująca nie przeszła na emeryturę lub rentę od pracodawcy objętego Układem Zbiorowym Pracy dla pracowników zakładów górniczych z dnia 21 grudnia 1991 roku .

M. W. (1) we wrześniu 2012 roku złożyła wniosek o przyznanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 2007 roku o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych. Jej mąż S. S. zginął w wypadku przy pracy w dniu 17 czerwca 1955 roku w Kopalni (...) w W.. W chwili śmierci był uprawniony do deputatu węglowego.

Ustalono, że ubezpieczona korzysta z renty po tym mężu ponownie od listopada 1985 roku.

Wyrokiem z dnia 14 maja 2013 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie M. W. (1) od decyzji z dnia 11 stycznia 2013 roku i przekazał organowi rentowemu wniosek ubezpieczonej z dnia 25 września 2012 roku do rozpoznania w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007 roku o o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015

Sąd uznał, że organ rentowy nie jest związany podstawą prawną wniosku. Ustalono, że KWK (...) już w latach 1995-2000 była postawiona w stan likwidacji. Zdaniem sądu organ rentowy winien był ustalić, czy M. W. (1) nie jest uprawniona do ekwiwalentu pieniężnego na podstawie art. 12 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 (Dz.U.2007.192.1379).

Wykonując punkt 2 wyroku z dnia 14 maja 2013 roku organ rentowy zwrócił się do M. W. o nadesłanie wniosku z zakładu pracy o przyznanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla. Wniosek taki został wystawiony przez Spółkę (...) w dniu 6 listopada 2013 roku. We wniosku wskazano, że M. W. (1) jest uprawniona do bezpłatnego węgla w wymiarze 2,5 tony, a ekwiwalent przysługuje od września 2013 roku (k. 199 a.r.)

Na wezwanie sądu Spółka (...) potwierdziła, że M. W. (1) była również uprawniona do ekwiwalentu za rok 2012. (k. 21-22 a.s.)

Stan faktyczny ustalono na podstawie akt rentowych oraz informacji Spółki (...).

Strony nie zgłosiły dalszych wniosków dowodowych.

Sąd zważył, co następuje:

Spór w niniejszej sprawie dotyczy prawa do ekwiwalentu za węgiel w wymiarze 2,5 tony rocznie za rok 2012 i jest następstwem złożonego w dniu 20 września 2012 roku wniosku.. Prawo do ekwiwalentu za węgiel poczynając od 2013 roku przyznano M. W. (2) na stałe.

Ubezpieczona jest uprawniona do ekwiwalent na podstawie art. 12 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 (Dz. U. 2007 nr 192 poz. 1379). Zgodnie z tym przepisem

1. Byłemu pracownikowi kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., uprawnionemu do bezpłatnego węgla, który uzyskał emeryturę lub rentę przed tym dniem, jest wypłacany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej (...), oprócz emerytury lub renty, ekwiwalent pieniężny, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Pracownikowi kopalni likwidowanej wchodzącej w skład przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8 ust. 1, albo pracownikowi kopalni likwidowanej, której składniki majątkowe zostały wniesione do spółki, o której mowa w art. 9 ust. 1, który uzyska emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2016 r., jest wypłacany przez ZUS, oprócz emerytury lub renty, ekwiwalent pieniężny.

3. Warunkiem otrzymania ekwiwalentu pieniężnego przez osobę, o której mowa w ust. 1 i 2, jest przedłożenie pracodawcy pisemnego oświadczenia o rezygnacji z uprawnienia do pobierania bezpłatnego węgla w naturze.
4. Ekwiwalent pieniężny może otrzymać także osoba, która przed dniem wejścia w życie ustawy, oprócz renty przyznanej na czas określony, pobierała ekwiwalent pieniężny wypłacany przez ZUS, której po upływie okresu, na jaki rentę przyznano, przywrócono prawo do pobierania renty.
5. Byłemu pracownikowi kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., uprawnionemu do bezpłatnego węgla, który uzyskał rentę przed dniem wejścia w życie ustawy i który po dniu 31 grudnia 2006 r. uzyska emeryturę, jest wypłacany przez ZUS, oprócz emerytury, ekwiwalent pieniężny.
6. W przypadku gdy uprawnienie do bezpłatnego węgla wynika z górniczej renty rodzinnej - wszystkim osobom do niej uprawnionym przysługuje łącznie jeden ekwiwalent pieniężny. W razie podziału renty rodzinnej ekwiwalent pieniężny ulega podziałowi w częściach równych, odpowiednio do liczby uprawnionych.
7. Ekwiwalent pieniężny przysługuje również osobie, która po dniu wejścia w życie ustawy uzyska prawo do renty rodzinnej po emerycie lub renciście, który pobierał ekwiwalent pieniężny wypłacany przez ZUS.
8. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego stanowi iloczyn ilości węgla objętego uprawnieniem, która nie może być wyższa niż 3 Mg węgla kamiennego rocznie i przeciętnej średniorocznej ceny zbytu węgla, o której mowa w ust. 9.
9. Minister właściwy do spraw gospodarki, w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku, ustala i ogłasza w formie obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", cenę zbytu 1 Mg węgla kamiennego w sortymencie O. II, ustalonego według ceny średniej z IV kwartału roku poprzedzającego rok, w którym ekwiwalent pieniężny ma być wypłacany, skorygowaną o przewidywany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na rok planowany.
10. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany przez ZUS z dotacji budżetowej.

Organ rentowy twierdził, że warunkiem uzyskania prawa do ekwiwalentu przez M. W. (1) jest spełnienie przesłanki z art. 12 ust. 3 tymczasem zakres podmiotowy tego ustępu dotyczy wyłącznie osób wymienionych w ust. 1 i 2, czyli byłych pracowników lub pracowników kopalni likwidowanych. O osobach uprawnionych do renty rodzinnej jest mowa w ust. 6 i 7. Dopiero w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 27 czerwca 2008 w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych (Dz.U.2008.118.753) w § 2 ust. 1a wymieniono wdowy, wdowców i sieroty, mających ustalone prawo do renty rodzinnej po byłych pracownikach tych kopalń, § 4. ust. 1. wskazuje, że przedsiębiorstwo górnicze występuje z wnioskiem do ZUS o wypłatę ekwiwalentu po uzyskaniu od emeryta lub rencisty pisemnego oświadczenia o rezygnacji z uprawnienia do pobierania bezpłatnego węgla w naturze.

Zdaniem sądu trzeba przyjąć, że wniosek ubezpieczonej złożony w organie rentowym we wrześniu 2012 roku (k. 164 a.r.) stanowił podstawę do wszczęcia postępowania w sprawie o prawo do ekwiwalentu za węgiel. Organ rentowy uznając, że wniosek nie jest kompletny winien był wezwać do uzupełnienia braków. Faktem jest, że odwołująca jako podstawę swojego żądania wskazała ustawę z dnia 6 lipca 2007 roku o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw górniczych, ale organ rentowy nie jest związany podstawą prawną wniosku tylko podstawą faktyczną.

Zdaniem sądu wniosek z dnia 20 września 2012 r był skuteczny, a jedynie jego braki zostały uzupełnione dopiero po wydaniu wyroku z dnia 14 maja 2013 roku. Wniosek wstawiony przez Spółkę (...) stanowił uzupełnienie wniosku z dnia 20 września 2012 roku. Zwłoka w złożeniu wniosku przez Spółkę była wynikiem nieświadomości ubezpieczonej o konieczności uzyskania stosownego dokumentu i braku wiedzy o organie uprawnionym do jego wystawienia (pismo z dnia 8 sierpnia 2013 roku), jak również błędu organu rentowego, który rozpoznał wniosek tylko na podstawie

przepisów ustawy z dnia 6 lipca 2007 roku. Niniejsze postępowanie jest kontynuacją rozpoznawania wniosku z dnia 20 września 2012 roku (złożonego w dniu 25 września 2012 roku w organie rentowym), co wynika z treści pkt 2 wyroku z dnia 14 maja 2013 roku. Postępowanie dowodowe przeprowadzone przed sądem wykazało, że M. W. (1) była uprawniona do ekwiwalentu za węgiel w roku 2012 , a co za tym idzie odwołanie zasługiwało na uwzględnienie. Przepisy ustawy z dnia 7 września 2007 roku nie przewidują zawitego terminu do złożenia wniosku o ekwiwalent za konkretne lata, w odróżnieniu od ustawy z dnia 6 lipca 2007 roku o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych.

Zaskarżoną decyzję zmieniono na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc.

(-) SSO Teresa Kalinka